

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 17.03.2020
Saksref: 201811990-6
Deres ref.: 18/2733(27)
Side: 1 / 4

Vår saksbehandler: Gudrun Cathrine Laake
Telefon:
Mobil: +47 91655127
E-post: Gudrun.Cathrine.Laake@banenor.no

Hamar kommune - Uttalelse med innsigelse ved offentlig ettersyn - Reguleringsplan for Espern bru - PlanID 080800

Sammendrag

Espers bru er en forutsetning for utvikling av Espernområdet, og legger til rette for stenging av planovergangen ved Hamjern. Bane NOR ønsker bruforbindelsen etablert, men det er behov for enkelte avklaringer og endringer i planmaterialet før planen kan vedtas. Bane NOR fremmer følgende innsigelser til planen:

- *Manglende båndlegging av areal for framtidig jernbane, samt manglende tilhørende bestemmelse.*
- *Manglende rekkefølgebestemmelse som sikrer gjennomføring av nødvendig ombygging av jernbaneinfrastruktur og reetablering/opprettholdelse av nødvendige midlertidig hensettingskapasitet før bygging av bru.*
- *Regulering av byggeformål i båndleggingssonen for framtidig jernbane.*
- *Byggegrenser i planforslaget.*

Innledning

Dovrebanens søndre del inngår i statens satsing på utbygging av dobbeltspor på det sentrale Østlandsområdet, ofte omtalt som intercityutbyggingen. Dobbeltspor vil legge til rette for hyppigere togavganger og gi en betydelig reduksjon i reisetiden sørover mot Gardermoen og Oslo. Utvikling av boliger, arbeidsplasser og andre tilbud ved Espers vil bygge opp under de statlige investeringene, og Bane NOR ser positivt på utvikling av området.

Espers bru er nødvendig for å kunne transformere Espers. Brua vil medføre at planovergangen ved Hamjern kan stenges og brua kan benyttes ved bygging av dobbeltsporet. Av hensyn til utvikling av jernbanen, er det allikevel nødvendig med noen endringer i det foreliggende forslaget til plandokumenter før planen kan vedtas.

Eksisterende antall hensettingsplasser mot Stangevegen må reetableres og være tilgjengelig for togselskapene fram til nytt permanent hensettingsanlegg er bygget og kan tas i bruk. Hensettingsplassene må innpasses i tilknytting til eksisterende jernbanearealer.

Planområdets utstrekning ved vedtak

Bane NOR anser det ikke nødvendig å regulere arealene i jernbanetrekanten på nytt nå. Vi mener at omregulering av arealene mellom sporområdet og Stangevegen bør avvendes fastsettelse av korridor for framtidig jernbaneinfrastruktur, herunder båndleggingens utstrekning. Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4 fremmer Bane NOR **innsigelse** til regulering av felt SAA, BKB1 og BKB2 med tilhørende bestemmelser slik de er utformet i 2.1.2 og 2.2.14.

For å ivareta jernbanens behov ser vi to muligheter. 1) Planen for Espern bru kan begrenses til de delene av planområdet som er nødvendig for å bygge brua og tilhørende vegtiltak. Øvrige deler bør avvende nærmere avklaringer av jernbanens arealbehov, knyttet til midlertidig hensetting og togselskapenes medfølgende behov for tilknyttede driftsarealer (flytting av eksisterende hensettingsspor og driftsarealer) samt anleggsgjennomføring for framtidig dobbeltspor. 2) Vedtak av hele planen avventer nødvendige avklaringer av jernbanens behov.

Båndlegging av arealer for framtidig dobbeltspor

I plankartet vises ikke båndleggingssone for kommunedelplan dobbeltsporet jernbane. Fastsettelse av korridor for framtidig dobbeltspor er forventet behandlet av Hamars kommunestyre i løpet av første halvår 2020. For Bane NOR er det viktig at det ikke reguleres formål som vil kunne vanskeliggjøre eller fordyre gjennomføring av jernbanetiltakene. Bane NOR har behov for at areal mellom jernbanen og Stangevegen er tilgjengelig også for jernbanens anleggsgjennomføring. Båndleggingssone for framtidig jernbane må derfor legges inn i plankartet med tilsvarende bestemmelse slik det er gjort i forslaget til reguleringsplan for Espern.

Bane NOR fremmer med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4 **innsigelser** til manglende båndlegging i plankartet og manglende bestemmelse om båndlegging.

Bane NOR har tidligere signalisert at båndleggingen vil kunne ha et mindre omfang enn høringsdokumentene for kommunedelplan for dobbeltspor hadde ved offentlig ettersyn. Bane NOR jobber sammen med Hamar kommune om justering av plankartet for dobbeltsporet. Revidert plankart vil foreligge til 2. gangs behandling av dobbeltsporplanen.

Byggegrenser

Planforslaget inneholder byggegrenser svært nær eksisterende jernbane, 15 m over bakken og 10 m under. Plasseringen av de framtidige sporene vil først bli endelig optimalisert i forbindelse med reguleringsplan for dobbeltsporet. Det er viktig at ikke jernbanens optimale linjeføring blir hindret av bygninger eller andre konstruksjoner. Det må også sikres tilstrekkelig areal til anleggsgjennomføring. Byggegrense på 15 m på terreng og 10 m under bakken vil ikke være tilstrekkelig avstand fra framtidig bane. Å knytte byggegrenser til et konkret spor, som også må flyttes for å kunne bygge brua, er ikke hensiktsmessig. Bane NOR fremmer med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4 **innsigelse** til foreslått byggegrense i bestemmelse 2.1.2 og 2.2.4.

Tiltak nærmere jernbanen enn 30 m krever tillatelse etter jernbaneloven § 10. Tiltak i båndleggingssonen for kommunedelplan for dobbeltspor krever tillatelse fra Bane NOR, jf ovenfor om nødvendig bestemmelse som må fastsettes.

Nødvendige endringer i jernbanens infrastruktur

Jernbanen har krav til frihøyde som må ivaretas, jf bestemmelse 2.2.11. For å kunne bygge Espern bru må deler av eksisterende hensettingsspor nærmest Stangevegen flyttes, og kontaktledningsanlegg for enkelte spor bygges om. Disse tiltakene må være gjennomført før brua bygges over sporområdet. Tiltakene vil være søknadspliktige etter jernbaneloven § 10, og forutsetter at det innvilges dispensasjon fra jernbanens tekniske regelverk. Søknad om avvik kan først behandles på grunnlag av tegninger av det ferdig detaljerte brutiltaket.

Bane NOR fremmer med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4 **innsigelse** til manglende rekkefølgebestemmelser knyttet til gjennomføring av tiltak i jernbaneinfrastrukturen som er nødvendige for å kunne tillate anleggsarbeider for bygging av brua.

Andre merknader

Samtidig bygging av Espern bru og utbygging innenfor BKB2 og SAA er sannsynligvis ikke hensiktsmessig. Det er ikke nødvendig med en rekkefølgebestemmelse om dette.

Anleggsarbeid som ikke kan utføres uten opphold i togtrafikken må planlegges i god tid og koordineres med andre anleggsarbeid på strekningen. Det er strenge restriksjoner på hvor lange og til hvilke tidspunkt tidsavbrudd i togtrafikken kan tillates.

Planovergangen ligger ikke innenfor planområdet. Bane NOR vil allikevel tydeliggjøre at planovergangen skal stenges når alternativ adkomst er etablert. Rekkefølgebestemmelse om dette kan vurderes.

Planen regulerer ikke forbindelse mellom Espern og terminal for den foreslåtte terminalen for avfallssug. Eventuell kryssing av sporområdet med dette anlegget vil være gjennomføringsmessig komplisert og må utredes nærmere.

I innledningen til bestemmelsene er det en formulering om at planen gjelder foran tidligere vedtatte overordnede arealplaner etter plan- og bygningsloven. Dette understreker behovet for å ikke regulere formål innenfor båndleggingen i jernbaneplanen, da vi per nå ikke vet i hvilken rekkefølge de to planene bli vedtatt.

Våre krav til planlegging i nærheten av jernbane finnes i vår veileder for nasjonale interesser i arealplanlegging <https://www.banenor.no/Om-oss/sikkerhet2/Veileder-for-god-planlegging/> og i vårt tekniske regelverk <http://www.banenor.no/Marked/Leverandorinfo/Teknisk-regelverk/>

I tillegg til myndighetsrollen har Bane NOR en rolle som grunneier. Bane NOR som grunneier har behov for å ivareta sine interesser i plansaker på linje med andre grunneiere.

Bane NOR som grunneier har derfor følgende merknader til planforslaget:*Merknader til bestemmelser***§1.3 Universell utforming**

Dersom regulering av trekanttomta med de fredete bygningene (del av felt o_STJ) opprettholdes, ber vi om at bestemmelsen suppleres med: «For fredet og verneverdig bebyggelse kan kravene til universell utforming reduseres hvis det ikke er mulig å finne løsninger som ivaretar bygningenes arkitektoniske og kulturhistoriske verdier.»

§1.5 Energi

Det bør presiseres at kravet til energiløsninger gjelder all NY bebyggelse. Dersom det opprettholdes at de fredete jernbanebygningene skal inngå i felt o_STJ, må ombygging av disse kunne fritas fra kravene, evt. justeres.

§ 2.2.11 Trasé for jernbane

Det står at bygningene på «Jernbanetrekanten» kan brukes til jernbaneformål og tilknyttet kontorvirksomhet og annen virksomhet. Vi ber om at bestemmelsen suppleres med museumsvirksomhet og tilhørende funksjoner hvis disse ikke utelates fra reguleringsplanen. Vi foreslår et kombinert formål, siden museumsrelatert virksomhet etter vårt syn er den mest realistiske bruken av trekanttomta.

§ 2.2.14 Angitte samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastrukturtraseer kombinert med andre angitte hovedformål

I bestemmelsen står det at terminal for avfallssug og transformator for elforsyning SKAL etableres på nedre plan. Vi ber om at bestemmelsen endres til KAN, slik at man senere kan vurdere hvilken løsning som vil være hensiktsmessig.

§5 Rrekkefølgebestemmelser

Her står det blant annet følgende: Den gamle stasjonsbygningen til Hamar stasjon (Stangevegen 107) tillates flyttet. Bygningen skal være flyttet eller demontert før bygging av Espern bru kan igangsettes.

Vi foreslår at denne rekkefølgebestemmelsen tas ut i sin helhet fordi det er en unødvendig presisering.

Øvrige merknader

Gjennomføring av planen forutsetter en egen avtale mellom tiltakshaver og Bane NOR Eiendom angående erverv av nødvendig grunn, bygg og rettigheter.

Spørsmål om utbyggingsavtale og eventuelt gjennomføringsavtale for å sikre at de tiltakene i jernbanens infrastruktur som er nødvendige er utført før brua kan etableres over sporområdet behandles separat.

Med vennlig hilsen

Vibeke Aarnes
infrastrukturdirektør

Björg Hilde Herfindal
avdelingsdirektør
Planavdelingen

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Mottakere:

FYLKESMANNEN I INNLANDET

Kopi:

HAMAR KOMMUNE

JERNBANEDIREKTORATET